

บริบทการดำเนินงานของสหกรณ์: วิสาหกิจสหกรณ์สร้างโลกได้ดีกว่า

ในห้วงเวลาของทศวรรษแห่งการสหกรณ์ ที่ ICA และภาคีใน 100 ประเทศ ที่ได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ว่า สหกรณ์จะขยายตัวมากที่สุดนั้น เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ จึงจะได้กล่าวถึงขบวนการสหกรณ์ว่า ทำไมพวกเราจึงเป็น วิสาหกิจสหกรณ์สร้างโลกได้ดีกว่า

สหกรณ์ร็อคเดิล

แนวคิดสหกรณ์

โรเบิร์ต โอเวน มีชีวิตในช่วง ค.ศ. 1771 – 1858 ท่านได้รับการขนานนามว่าเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์หลังจากท่านเสียชีวิตแล้ว โดยพรรคสหภาพแรงงานของประเทศอังกฤษเห็นตรงกันว่าท่านเป็นบุคคลที่เสียสละและได้ทุ่มเทการทำงานให้กับสหกรณ์ตลอดช่วงเวลาที่ท่านมีชีวิต

โรเบิร์ต โอเวน เป็นเด็กชายของประจำ อยู่ที่ร้านวิซเวลล์ ซึ่งเป็นร้านของคุณปู่โดยเขาถูกส่งมาจากหมู่บ้านตั้งแต่เด็กโดยคนในหมู่บ้านต่างก็ลงความเห็น

คิดในระยะต่อมา

ผู้นำสหกรณ์แห่งแรกของโลกคือ กลุ่มผู้นำรอชเดล ซึ่งเป็นกลุ่มคนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับผลพวงจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้คนงานต่างๆ หรือกรรมกรที่มีรายได้น้อย ได้รับความเดือดร้อน อันเนื่องมาจากราคาสินค้าในท้องตลาดสูง เพราะนายทุนเจ้าของกิจการมีอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาสินค้า โดยเมื่อคนงานถูกกดขี่มาก ๆ จึงหาทางออกโดยกลุ่มผู้นำความคิดแห่งเมืองรอชเดลจำนวน 18 คน ได้ริเริ่มที่จะเอาแนวคิดของโรเบิร์ต โอเวน, นายแพทย์วิลเลียม คิงส์, ชาร์ลส์ ฟูริเอ,

โรเบิร์ต โอเวน ช่วงอายุสิบปีต้นๆ เขาตื่นแต่เช้าประมาณตีสามตีสี่ ทำงานถึงสามทุ่มสี่ทุ่มจึงเข้านอน เขาทำอย่างนี้เป็นประจำจนโตเป็นหนุ่ม ต่อมาเขาได้แต่งงานกับลูกสาวเจ้าของโรงงานทอผ้า แต่แทนที่เขาจะยึดติดกับชีวิตเศรษฐกิจในฐานะเจ้าของโรงงานทอผ้ากลับกลายเป็นว่าเขาเอาโอกาสเหล่านั้นให้กับคนงานในโรงงาน

ว่า เขาฉลาดเกินกว่าจะอยู่ในหมู่บ้าน การที่เขาถูกส่งมาอยู่กับคุณปู่ที่เป็นร้านขายอาหารนั่นเอง ทำให้เขาได้รับการปลูกฝังนิสัยเรื่องของการเอื้อเฟื้อมีน้ำใจในกิจการขายอาหาร ในร้านของคุณปู่ ซึ่งมีแนวความคิดว่า ขายให้ได้มากที่สุด ได้กำไรต่อหน่วยน้อยที่สุด เพราะว่าลูกค้าประจำก็คือคนยากคนจนในบันทึกประวัติศาสตร์ช่วงหนึ่งเขียนไว้ว่า โรเบิร์ต โอเวน ช่วงอายุสิบปีต้นๆ เขาตื่นแต่เช้าประมาณตีสามตีสี่ ทำงานถึงสามทุ่มสี่ทุ่มจึงเข้านอน เขาทำอย่างนี้เป็นประจำจนโตเป็นหนุ่ม ต่อมาเขาได้แต่งงานกับลูกสาวเจ้าของโรงงานทอผ้า แต่แทนที่เขาจะยึดติดกับชีวิตเศรษฐกิจ

ในฐานะเจ้าของโรงงานทอผ้ากลับกลายเป็นว่าเขาเอาโอกาสเหล่านั้นให้กับคนงานในโรงงาน เขามีความคิดในการทำสิ่งดี ๆ ให้กับคนงาน มีการจัดสวัสดิการ จัดกิจกรรม และได้มีโอกาสขยายผลแนวความคิดดี ๆ สร้างนิคมนิวฮาร์โมนีในสหรัฐอเมริกา ภายใต้กรอบคิดว่า”คนเราไม่ต้องใช้เงินตรา เอาสิ่งของมาแลกกัน มีชีวิตอยู่ในชุมชนเดียวกัน ร่วมมือกันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน” กิจกรรมเหล่านี้เขาใช้ความพยายามทำซ้ำแล้วซ้ำอีกแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ จนได้รับการขนานนามว่าเป็น UTOPIAN “คนที่เพ้อฝัน” อย่างไรก็ตามแนวคิดของเขาก็ถือว่าเป็นการจุดประกายให้กับผู้นำความ

หลุยส์ บลังก์ มาบูรณาการและริเริ่มจัดตั้งร้านสหกรณ์ในปี 1844 ที่ตรอกคางคก ที่เรารู้จักกันในนามของ Toad Lane ร้านสหกรณ์รอชเดลกลายเป็นแม่แบบของสหกรณ์แห่งแรกของโลก และหลักการของสหกรณ์รอชเดลได้ประยุกต์มาเป็นหลักสหกรณ์สากลที่ยึดถือปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน

จึงอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดเรื่องของการสหกรณ์จริงๆแล้ว ได้หล่อหลอมมาจากแนวคิดของผู้นำความคิดหลายคนโดยพัฒนาจาก การขายแนวคิดผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ Co-operator โดยนายแพทย์วิลเลียม คิงส์ ซึ่งใช้เวลาหลายทศวรรษทีเดียว อย่างไรก็ตามในที่สุด

แนวคิดนี้ก็ได้อ่ล่ลอมมาเป็นตัวแบบ
สหกรณ์แห่งแรก และถือเป็นจุดเริ่มต้น
ของสหกรณ์ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

พัฒนาการสหกรณ์

สหกรณ์แห่งแรกคือสหกรณ์
รอชเดลจัดตั้งขึ้นในปี 1844 เป็นสหกรณ์
ผู้บริโภคน เมืองแมนเชสเตอร์ ประเทศ
อังกฤษ ในปี 1848 ก็ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์
เครดิตในประเทศเยอรมนี ถ้าศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สหกรณ์
จะเห็นว่าสหกรณ์เครดิตในเยอรมนีมีสอง
กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นสหกรณ์เครดิตไร้ไฟ
เฟน เป็นสหกรณ์เครดิตของชาวชนบท
ซึ่งตรงนี้เป็นแม่แบบของสหกรณ์หาทุน
ซึ่งจัดตั้งเป็นแห่งแรกในประเทศไทย
อีกกลุ่มก็เป็นสหกรณ์เครดิตในเมือง

ซึ่งผู้ริเริ่มก็คือ ชูลส์เซเดลิสต์ และเป็น
แม่แบบของสหกรณ์ออมทรัพย์ของคน
มีเงินเดือนในบ้านเรา

หลังจากเกิดสหกรณ์เครดิตใน
เยอรมนีแล้ว ในปี 1863 ก็มีการจัดตั้ง
สหกรณ์ขายส่งที่เรียกว่า Cooperative
Wholesale Society (CWS) ธุรกิจ
ค้าส่งได้เกิดขึ้นในขบวนการสหกรณ์
มากกว่าศตวรรษ ถ้าติดตามเรื่องราวจะ
เห็นว่าสหกรณ์ขายส่ง CWS มีบทบาท
มากกว่าสหกรณ์ขายส่งอย่างเดียว แต่
มีการรวบรวมวัตถุดิบมาแปรรูปสร้าง
แบรนด์ผลิตภัณฑ์ สินค้าและผลิตภัณฑ์
ของ CWS จำหน่ายไปในหลายภูมิภาค
เช่น เนย น้้าผึ้ง นม เนื้อสัตว์ คุณภาพดี
และสินค้าต่างๆ ขายกระจายไปหลาย
ภูมิภาคโดยเฉพาะในยุโรป ในอเมริกา

รวมทั้งประเทศในแถบเอเชีย สำหรับคน
ที่นิยมบริโภคสินค้ามาตรฐานสากลก็เป็น
บทบาทของสหกรณ์ไทยจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในปี 2473 ได้มีการตั้ง
สภาพสหกรณ์ที่เรียกว่า Cooperative
union คำว่าสภาพสหกรณ์จะไม่ดำเนินการ
เกี่ยวกับธุรกิจ ส่วนใหญ่จะทำหน้าที่
เชิงวิชาการคล้ายสันนิบาตสหกรณ์ใน
ประเทศเรา เช่นเดียวกับสภาพสหกรณ์
หลายๆประเทศที่ตั้งขึ้นมาเป็นองค์กร
กลางของขบวนการสหกรณ์และสัมพันธ์
สภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศหรือ ICA

หลังจากมีสภาพสหกรณ์แล้ว
อีก 8-9 ปีที่ต่อมา ในปี 1881 ได้มีการ
จัดสหกรณ์แปรรูปในภาคการเกษตรใน
ประเทศเดนมาร์ค การจัดตั้งสหกรณ์
คนงานในประเทศฝรั่งเศส การก่อ

สหกรณ์ขายส่ง ในปี ค.ศ. 1893

เกิดสหกรณ์ การ
แปรรูปในประเทศ
เดนมาร์ค นั้น มี
เรื่องเล่าว่า ชาว
หนุ่มคนหนึ่งที่เป็น
เกษตรกรร่ล่ียง
โคนมในประเทศ
เดนมาร์ค เขามีหน้า
ที่รวบรวมน้้านม
ดิบไปส่งที่โรงงาน
แปรรูปในตลาดทุก
วัน แต่แล้ววันหนึ่ง
เด็กหนุ่มคนนั้นก็กลับ
มาที่ชุมชนพร้อมกับ
แบกเครื่องจักรใหญ่
โตมาโยนทิ้งกลาง
นาที่เป็นศูนย์รวม
ของชุมชน ชาว
บ้านต่างก็มามุงดู

ด้วยความสนใจ ซึ่งเด็กหนุ่มได้ชี้แจงว่า เครื่องจักรแปรรูปนมดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรไม่ต้องถูกเอาเปรียบอีกต่อไป และเมื่อทุกคนเห็นชอบที่จะใช้เครื่องจักรมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ร่วมกัน จึงได้กลายมาเป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ของ สหกรณ์แปรรูปการเกษตรในประเทศเดนมาร์ก ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ฉะนั้น คำว่า สหกรณ์แปรรูป (processing cooperatives) จึงเกิดขึ้นในปี 1881 รวมทั้งการก่อตั้ง สหกรณ์คนงาน (worker cooperatives) ในประเทศฝรั่งเศส

ช่วงเวลาปี 1895 มีการตั้งสัมพันธ์ภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) ในฐานะเป็นแม่ข่ายของสหกรณ์ของโลก และต่อมาได้ก็มีบทบาทสำคัญในการจัด

สหกรณ์คนงาน ประเทศฝรั่งเศส

สหกรณ์รูปแบบใหม่ที่นักวิชาการสหกรณ์ชื่อดังหลายคนเรียกมันว่าสหกรณ์สายพันธุ์ใหม่ ซึ่งจะมีพัฒนาการไปในรูปแบบเอกชนมากขึ้น และมักพบเหมือนว่าสหกรณ์ประเภทนี้ ส่วนใหญ่ไปไม่รอดส่วนใหญ่ก็จะกลับมาทบทวนบทบาทการดำเนินงานและก็ยังเห็นว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ที่เป็นไปในรูปองค์การธุรกิจของสมาชิกโดยสมาชิกได้อยู่แล้ว

ทำหลักสหกรณ์สากลครั้งแรกในปี 1937 และได้มีการทบทวนหลักสหกรณ์แล้วก็ประกาศใช้ในครั้งที่สองในปี 1966 ในอย่างไรก็ตามเมื่อระบบเศรษฐกิจ สังคม ได้พัฒนาก้าวไกลเข้าสู่บริบทโลกยุคหลัง โปสต์โมเดิร์น มีทั้งระบบไอที มีการสื่อสารที่รวดเร็ว ICA จึงได้ทบทวนหลักสหกรณ์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากมีการประชุมหารืออีกหลายครั้งจากนักสหกรณ์ทั่วโลกในที่สุด ในปี 1995 ICA ก็ประกาศใช้หลักการสหกรณ์สากล 7 ประการ

ในช่วงระยะเวลาระหว่างปี 1995-2011 การสหกรณ์ได้ขยายไปในประเทศต่างๆ มากกว่า 100 ประเทศ มีสมาชิกมากกว่า 1,000 ล้านคน มีสหกรณ์ต่างๆ ก้าวหน้าหลากหลาย เช่น สหกรณ์เครดิต สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์อุตสาหกรรม สหกรณ์คนงาน สหกรณ์เคหสถาน สหกรณ์ประกันภัย สหกรณ์ขายยาหรือ สหกรณ์ฟาร์มอาชีพ และสหกรณ์เอนกประสงค์ ตลอดจนสหกรณ์ประเภทอื่นๆ โดยพบว่า

ความก้าวหน้าของสหกรณ์ในประเทศต่างๆ ขึ้นอยู่กับนโยบายรัฐและความรู้ความเข้าใจเรื่องสหกรณ์ของประชาชน โดยรัฐ จะให้การสนับสนุนการสหกรณ์ด้วยการกำหนดเป็นกฎหมายเพื่อกำกับดูแลให้สหกรณ์พัฒนาไปตามในทิศทางเชิงนโยบาย แต่มีหลายประเทศในกลุ่มประเทศยุโรป แคนาดา อังฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ ประเทศต่างๆ เหล่านี้ ทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นอิสระ แต่ส่วนของประเทศที่กำลัง

พัฒนาประเทศต่างๆ อาทิ ประเทศพม่า อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ รวมทั้งประเทศไทย ส่วนใหญ่การพัฒนาสหกรณ์ยังเป็นไป ภายใต้นโยบายของรัฐ รัฐยังใช้สหกรณ์ เป็นเครื่องมือส่งผ่านความช่วยเหลือด้าน เงินทุน และ หน่วยงานรัฐเข้ามากำกับ ดูแล ฉะนั้น ทิศทางการพัฒนาสหกรณ์ ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นไปในรูปแบบ ของสหกรณ์ที่พึ่งพารัฐ Government help organization มากกว่าเป็น self help organization อย่างที่กลุ่มอังกฤษ แคนาดา อยู่อีกหลายประเทศ อย่างไรก็ตามพบว่ามีสหกรณ์รูปแบบใหม่ที่นัก วิชาการสหกรณ์ชื่อดังหลายคนเรียกกันว่า สหกรณ์สายพันธุ์ใหม่ ซึ่งจะมีพัฒนาการ ไปในรูปแบบเอกชนมากขึ้น และมักพบ เหมือนว่าสหกรณ์ประเภทนี้ ส่วนใหญ่ ไปไม่รอดส่วนใหญ่ก็จะกลับมาทบทวน บทบาทการดำเนินงานและก็ยังเห็นว่าการ ดำเนินงานของสหกรณ์ที่เป็นไปในรูป องค์กรธุรกิจของสมาชิกโดยสมาชิกดี อยู่แล้ว นี่ก็เป็นเรื่องราวพัฒนาการในโลก ทิศทางที่แตกต่างหลากหลาย เหตุการณ์ สำคัญที่ทำให้เห็นพัฒนาการและเป็น ที่มาของสหกรณ์เป็นวิสาหกิจที่สร้าง โลกดีกว่า ซึ่งเป็นแคมเปญของปีสากล ของการสหกรณ์ คือ ช่วงปี 2551ที่เกิด วิกฤตเศรษฐกิจโลกทำให้ประชาคมโลก หันมาสนใจตัวแบบสหกรณ์ว่าสหกรณ์ เป็นทางเลือกของประชาชนที่มีฐานะ ยากจนหรือขาดโอกาส

หลักจากมีการทบทวนและได้ เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ICA องค์กร สหประชาชาติ องค์กรแรงงานระหว่าง ประเทศ องค์กรอาหารแห่งสหประชาชาติ ฯลฯ ที่เป็นองค์กรระหว่างประเทศ จึงได้

โลโก้เดิม

รวมพลังกันจัดตั้งสมัชชาครั้งใหญ่ ประกาศ ปีสากลการสหกรณ์ในปี 2012 โดยสร้าง แคมเปญสหกรณ์วิสาหกิจสร้างโลกได้ดีกว่า โดยทุกประเทศโดยรัฐบาลทุกประเทศ ที่เป็นเครือข่ายของประชาชาติปวารณา ตัวที่จะประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติ ที่ดีของสหกรณ์ในประเทศของตน อันนี้ ก็เป็นสิ่งที่เป็นที่มา หลังจากปีสากลแห่ง การสหกรณ์ผ่านไปก็มีการประชุมสรุป งานที่กรุงนิวยอร์ก ประเทศอเมริกาใน ช่วงปลายปี 2012 เดือนพฤศจิกายน ที่ ประชุมสรุปจะประกาศให้เป็นทศวรรษ แห่งการสหกรณ์โลกโดยการกำหนดช่วง เวลาตั้งแต่ปี 2553- 2563 โดยมีเข็มมุ่งใน การขับเคลื่อนวิสาหกิจสหกรณ์ให้เติบโต มากที่สุดและได้กำหนดแนวปฏิบัติในรูป พิมพ์เขียว ICA ที่เรียกว่า ICA Blueprint ICA Blueprint ซึ่งประกอบด้วยเสา หลักยุทธศาสตร์ 5 ประการ เสาหลัก ยุทธศาสตร์แรกมุ่งรณรงค์ให้ประชาคม มีส่วนร่วมสหกรณ์เพื่อนำไปสู่การเป็น เครื่องมือของประชาชนในการยกระดับ ฐานะการเป็นอยู่ของตนเองบนหลักการ สหกรณ์สากล เสาหลักยุทธศาสตร์ที่ 2 ในเรื่องของการทำหน้าที่เป็นผู้นำการ ขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนบนสหกรณ์ ทั่วโลก ทำหน้าที่เป็นผู้นำการขับเคลื่อน แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนมีสามเสาหลัก หนึ่งเศรษฐกิจเป็นธรรมมั่นคงมีเสถียรภาพ

โลโก้ใหม่

เกิดความสมดุลสังคมมีความสุขและสิ่ง แวดล้อมยั่งยืนเป็นเจตนารมณ์ตามเสา หลัก เสาหลักยุทธศาสตร์ที่ 3 พิมพ์เขียว กล่าวไว้ว่าทุกประเทศทุกรัฐบาลจะต้อง มีการทบทวนปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ เพื่อให้กฎหมายสหกรณ์เป็นโครงสร้าง พื้นฐานที่จะอำนวยความสะดวกในการ พัฒนาสหกรณ์ในประเทศนั้นๆ บนความ เชื่อที่ว่าสหกรณ์จะพัฒนาไปในทิศทางใด ย่อมขึ้นกับบริบทปัจจัยสภาพแวดล้อม ของประเทศนั้นๆ เป็นสำคัญ อาทิเช่น นโยบายรัฐ ภาวะเศรษฐกิจ สังคมของ ประชาชน ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มี อยู่ความรู้ของประชาชน ต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายเพื่อเอื้อ อำนาจการพัฒนาการของสหกรณ์ให้ดี ที่สุด เสาหลักที่ 4 เรื่องของการสนับสนุน เงินทุนในความคิดของพิมพ์เขียว การ สหกรณ์ในช่วงทศวรรษการสหกรณ์โลก เราต้องยอมรับว่าเงินทุนมีส่วนสำคัญใน การขับเคลื่อนการพัฒนาสหกรณ์ ดังนั้น จึงเห็นว่าสหกรณ์ควรจะมีแผนการพัฒนา ระบบการเงินพึ่งพาและร่วมกันที่จะเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์ให้เข้มแข็งคล้าย ตัวของกลุ่มธุรกิจตัวแบบมอนดรา ก้อน สหกรณ์มอนดรากร้อนเมื่อมีระบบ ธุรกิจ ธนาคารสหกรณ์ที่เป็นของตัวเอง มีโรงงานอุตสาหกรรม สหกรณ์ร้านค้า มี สหกรณ์ในมหาวิทยาลัยเอง มันจะครบ

ภายหลังการรณรงค์ให้ประชาคมโลกตระหนักเห็นแนวปฏิบัติที่ดีของสหกรณ์ ในภาคีประเทศต่างๆ ที่เป็นเครือข่ายของสหประชาชาติจึงได้ประกาศให้ปี 2011-2020 เป็นทศวรรษแห่งการสหกรณ์ โดยมีเข็มมุ่งอยู่ที่การขับเคลื่อนให้ วิสาหกิจสหกรณ์มีการเติบโตมากที่สุด โดยใช้กรอบ ICA Blueprint

2007 เกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก ทำให้ประชาคมโลกหันมาสนใจตัวแบบสหกรณ์ ว่าเป็น วิสาหกิจสร้างโลกที่ดีกว่า จึงเป็นที่มาของการประกาศปีสากลแห่งการสหกรณ์

1844-2011 การสหกรณ์ได้ขยายตัวไปในประเทศต่างๆ กว่า 100 ประเทศ มีสมาชิกมากกว่า พันล้านคน มีสหกรณ์ประเภทต่างๆ หลากหลาย ความก้าวหน้าของสหกรณ์ ขึ้นอยู่กับนโยบาย รัฐและความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของประชาชนเป็นสำคัญ

1895 ก่อตั้งสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) เป็นแม่ข่ายสหกรณ์ของโลก มีบทบาท สำคัญในการปรับปรุงหลักสหกรณ์สากล ครั้งที่ 1 ปี 1937 ครั้งที่ 2 ปี 1966 มีหลักสหกรณ์สากล 6 ประการ ครั้งที่ 3 ปี 1995 มีหลักสหกรณ์สากล 7 ประการ

1881 สหกรณ์แปรรูปทางการเกษตรในเดนมาร์ก/สหกรณ์คนงานในประเทศฝรั่งเศส

1873 สหภาพสหกรณ์ Cooperative Union (ไม่เกี่ยวกับธุรกิจ)

1863 สหกรณ์ขายส่ง CWS

1848 สหกรณ์เครดิตในเยอรมนี

1844 สหกรณ์รอกเซล (สหกรณ์ผู้บริโภครวม) ประเทศอังกฤษ

พัฒนาการสหกรณ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1844 จนถึงปัจจุบัน

ระบบแต่ต้องครบเงินทุนไปพึ่งพาจาก แหล่งทุนภายนอกก็คงก็ต้องเป็นอุปสรรค ตรงนี้เป็นเรื่องของเสาหลักกลยุทธ์การ พัฒนาเงินทุนสำหรับสหกรณ์ที่เหมาะสม ที่สำคัญที่สุด เสาหลักที่ห้าเป็นเรื่อง ของการสร้างอัตลักษณ์ของสหกรณ์ให้ เป็นที่ปรากฏในสายตาเป็นที่เชื่อมั่นไว้ วางใจของประชาคมโลก ทั้งห้าอันในเรื่อง ICA Blueprint

ในปี 2013 ประธานกรรมการ ของ ICA คือ พอลลีน กรีน ได้รับรางวัล ชวนให้นักสหกรณ์ทั่วโลกมาทบทวน โลกใหม่ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ เดิมสัญลักษณ์ ไอซีเอเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ปัจจุบันได้ ครีเอทีฟโลโก้สหกรณ์ใหม่ภายใต้สัญลักษณ์ international cooperative alliance

บริบทการดำเนินงานภายใต้หลัก-วิธีการสหกรณ์

ตัวแบบธุรกิจสหกรณ์แตกต่าง กับธุรกิจรูปแบบอื่น สาเหตุสำคัญก็มา จากแนวปฏิบัติ ก็คือหลักสหกรณ์สากล

นั่นเอง ฉะนั้นในหัวข้อนี้จะขอชี้แจงให้ เห็นถึงแนวคิดและแนวทางปฏิบัติภายใต้หลักสหกรณ์สากลนับตั้งแต่ปี 1996 เป็นต้นมา ICA ได้ประกาศให้ภาคีเครือข่ายในร้อยกว่าประเทศ ที่เป็นสมาชิก ICA ถือปฏิบัติตามหลักสหกรณ์สากล หมายความว่าถ้าสหกรณ์ใดไม่ปฏิบัติตามหลักสหกรณ์สากลก็ถือว่าไม่ได้เป็น สหกรณ์ตามข้อตกลง บนความเชื่อของ นักสหกรณ์ทั่วโลกภายใต้เครือข่าย ICA เชื่อมมั่นว่าสหกรณ์ใดปฏิบัติตามสหกรณ์ สากลทั้ง 7 ประการถือว่ามีแนวปฏิบัติที่ ดี หลักสหกรณ์สากลข้อหนึ่ง หลักการ รับสมาชิกทั่วไปตามความสมัครใจ หลัก การนี้มีเจตนารมณ์สำคัญที่จะไม่กีดกัน ประชาชนที่สนใจสหกรณ์และอยากเข้า มาเป็นสมาชิก ฉะนั้นแนวทางปฏิบัติ

สำหรับหลักข้อนี้ ที่สำคัญประการแรกคือ การกำหนดค่าธรรมเนียมแรกเข้าหรือค่า หุ่นสำหรับสมาชิกต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ สังคม ในชุมชน ที่จัดตั้งสหกรณ์ หมายถึงชุมชนที่มีความ ยากจนก็ไม่ควรกำหนดแรกเข้า หรือค่า หุ่นที่ทำให้เค้าไม่สามารถเข้าได้

หลักข้อที่ 1 คือเรื่องของการ ที่สหกรณ์จะต้องให้ความสำคัญกับการเข้าและออกของสมาชิกเป็นไปโดย สัมผัสใจเราจึงจะเห็นว่าแนวทางปฏิบัติ ของแต่ละสหกรณ์ทุกเดือนในที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการคณะกรรมการ ดำเนินการต้องรับทราบตัวเลขสมาชิก เข้าและออกประจำเดือน เพราะเราไม่ กิดกันการเข้าออกเป็นสมาชิกอันนี้ก็คือ เป็นหลักปฏิบัติ และก็ตามแนวคิดของ ICA Blueprint จะรณรงค์ให้ประชาคม สัมผัสใจเข้ามามีส่วนร่วมแนวปฏิบัติหนึ่ง ก็คงจะไปให้หลักข้ออื่นมาช่วย เช่น การ สร้างแคมเปญการสร้างเชื่อมั่นไว้ วางใจเราจึงจะทำให้หลักการข้อที่หนึ่ง สามารถเป็นหลักปฏิบัติที่จะทำให้สหกรณ์ เรามีพัฒนาการเติบโตอย่างมั่นคงและก็ ขยายตัวได้ดีกว่า

หลักข้อที่ 2 หลักการดำเนิน กิจการตามหลักประชาธิปไตยโดยมวล สมาชิก หลักข้อนี้เค้าให้ความสำคัญกับ มวลสมาชิก หมายความว่าสหกรณ์ไม่ ได้เป็นองค์กรธุรกิจของคนกลุ่มใดกลุ่ม หนึ่ง เป็นของมวลสมาชิกทั้งหมดการ ดำเนินงานตามครรลองมวลสมาชิกต้อง ใช้กลไกในการประชุมใหญ่ที่สมาชิกเลือก ตั้งคณะกรรมการตามหลักประชาธิปไตย ในระดับชั้นปฐมเราพูดกันเยอะสำหรับ หลักหนึ่งคนหนึ่งเสียงในการที่จะให้มวล

ที่มา: www.ica.coop

สมาชิกโหวตเสียงตามหลักประชาธิปไตย ใครมีหนึ่งคนก็ถือว่าหนึ่งไม่นับตามค่า หุ่น เลือกรับแทนของตัวเองเข้ามาขับ เคลื่อนดำเนินการแทนตนในรูปของคณะ กรรมการ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเพื่อให้ สอดคล้องกับ บริบทการดำเนินงาน ความจำเป็นในการดำเนินงานที่จะทำให้ เกิดความเข้มแข็งต่อการบริการภาวการณ์ ในบางสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ในระดับชาติ ระดับภูมิภาคยอมให้มีตัวแทนสมาชิกไป ใช้วิธีการประชาธิปไตยเลือกตั้งกรรมการ หรือใช้สัดส่วนของหุ้น สัดส่วนของกลุ่ม สมาชิก อย่างนี้ก็ถือว่าดำเนินงานหลัก ประชาธิปไตย

หลักการข้อที่ 3 หลักการการ มีส่วนร่วมของเศรษฐกิจของสมาชิก ประเด็นสำคัญ คือ ประเด็นแรกการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ ต้องอยู่บนการตัดสินใจ ของสมาชิก ฉะนั้น เราจึงใช้กลไกของที ประชุมใหญ่สามัญประจำปีในการที่มอบ อำนาจให้สมาชิกอนุมัติงบประมาณราย

จ่ายมอบอำนาจให้สมาชิก อนุมัติหลักการ โครงการในสำคัญๆ ยกเว้นจะมอบไปให้ คณะกรรมการดำเนินการตามระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ นอกจากนั้นเรา จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมกับเศรษฐกิจของ สมาชิกก็จะเป็นเรื่องของการที่สมาชิกควร เข้าไปอุดหนุนธุรกิจของสหกรณ์ที่ตัวเอง จัดตั้งขึ้นมาตัวแบบของธุรกิจของสหกรณ์ ชี้ชัดแล้วว่าเป็นองค์กรของสมาชิกเพื่อ สมาชิกโดยสมาชิก ฉะนั้น ถ้าสมาชิกไม่มี ส่วนร่วมในการทำธุรกิจหรือธุรกรรม ทางเศรษฐกิจสหกรณ์คงอยู่ไม่ได้อันนี้ก็ เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องเข้าใจให้ตรงกัน

หลักการข้อที่ 4 อิสระในการ ปกครองตนเองให้เป็นอิสระและเป็น คนกลาง ตรงนี้เป็นเรื่องที่หลายประเทศ ทำไม่ได้ เพราะว่ารรัฐใช้สหกรณ์เป็นเครื่องมือเมื่อรัฐให้เงินอุดหนุนรัฐก็ต้องตามเอง อย่างไม่ทราบจะทำให้สหกรณ์เป็นสหกรณ์ แท้สหกรณ์จะต้องมีความเป็นอิสระแม้ว่า จะไปรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล หรือจาก ธนาคาร จะไปรับความช่วยเหลือต่างๆจาก หน่วยงานไหนแต่จะต้องไม่ถูกครอบงำ สหกรณ์ต้องมีความเป็นอิสระการตัดสินใจ ขึ้นอยู่กับการประชุมใหญ่ประจำปีและ คณะกรรมการดำเนินงานตามข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติ และก็ต้องเป็นกลาง ทางศาสนา สหกรณ์ให้ความสำคัญเรื่อง ความเป็นกลางทางศาสนาการเมืองและ ให้ความสำคัญกับบทบาทหญิงชาย อัน นี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ

หลักการข้อที่ 5 การให้การ ศึกษาอบรมให้ข้อมูลข่าวสาร อันนี้เป็น หลักการสำคัญตั้งแต่ผู้รื้อขอเขต การที่ จะทำให้คนเข้าใจเข้ามามีส่วนร่วมสหกรณ์ ได้อย่างเหมาะสม การฝึกอบรมการให้

THE ROCHDALE PRINCIPLES

The Rochdale principles adopted by the Pioneers in 1844 and to-day recognised throughout the world

1. Open membership.
2. Democratic control (one man, one vote).
3. Distribution of surplus in proportion to trade.
4. Payment of limited interest on capital.
5. Political and religious neutrality.
6. Cash trading.
7. Promotion of education.

ข้อมูลข่าวสารตรงไปตรงมาอย่างต่อเนื่อง จำเป็น คำว่า like long learning ก็เกิดจากชุมชนสหกรณ์นั่นเอง ถ้าเกิดสมาชิกคณะกรรมการข้อมูลไม่ตรงกันความคิดเห็นไม่ตรงกันก็จะยากในการขับเคลื่อนในการดำเนินงานความสำเร็จร่วมกัน

หลักการข้อที่ 6 หลักการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์คำว่ากระบวนการสหกรณ์ cooperative movement หมายถึง เครือข่ายความร่วมมือของสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้เกิดการเชื่อมพลังสร้างความมั่นคงเข้มแข็งในกระบวนการสหกรณ์ ดังนั้น อันนี้ถือเป็นหลักการสำคัญเราจะเห็นว่าเครือข่ายสหกรณ์ทั่วโลกที่มีร้อยกว่าประเทศมี ICA เป็นองค์กรกลางมี Apex Organization ของกระบวนการสหกรณ์ในประเทศต่างๆ ร้อยประเทศ

ด้วยไม่ใช่เฉพาะสมาชิกของตน ตรงนี้ก็เป็นประเด็นสำคัญที่อยากให้ติดตามดูรายละเอียดหลักสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภหมีคนถามว่าหัวใจสำคัญของการดำเนินงานสหกรณ์อยู่ที่ไหนก็คงตอบได้ว่าอยู่ที่ภาพสะท้อนที่ให้เห็นว่าสหกรณ์นั้นมีคุณค่าอย่างไร จากผลการดำเนินงานกระบวนการทำงาน ดูได้ว่าสหกรณ์ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติตามหลักสหกรณ์สากลได้มากน้อยแค่ไหน จะถือว่ามีความเป็นสหกรณ์มากน้อยเท่านั้นด้วย

บริบทการดำเนินงานภายใต้กรอบ 3 Economics Model

หากพิจารณาองค์การธุรกิจในระบบเศรษฐกิจสังคมโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ จะเห็นได้ว่ามี 3 ประเภท

ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือเชิงวิชาการที่จะทำให้เกิดความเข้มแข็งเราจะเห็นได้เป็นอย่างดี

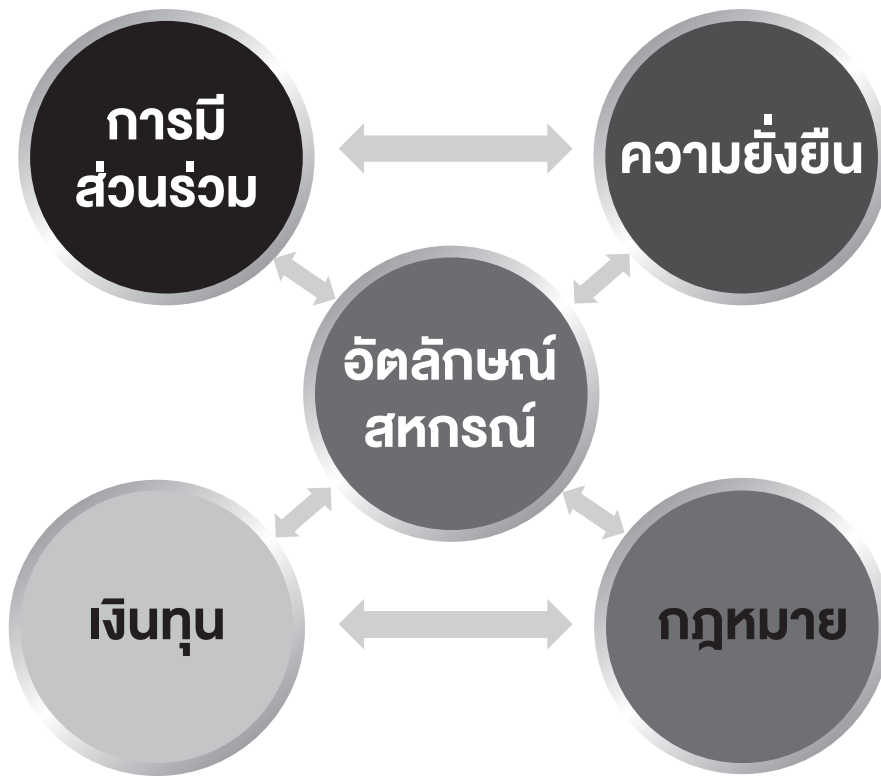
หลักการข้อที่

7 หลักการเอื้ออาทรต่อชุมชนตรงนี้อาจให้เห็นเจตนาของแนวปฏิบัติของสหกรณ์สากล ว่าไม่ได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อมวลสมาชิกอย่างเดียวแต่สหกรณ์ควรจะมีบทบาทสำคัญในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสหกรณ์ด้วย ยกตัวอย่างเช่น ถ้าสหกรณ์การเกษตรจัดตั้งอยู่ในอำเภอ อำเภอหนึ่งสหกรณ์การเกษตรก็เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของอำเภอนั้นๆ

ประกอบด้วย องค์การธุรกิจเอกชน ที่มีแรงจูงใจอยู่ที่ “กำไร” และใช้กลไกการตลาดในการดำเนินธุรกิจ ส่วนหน่วยงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จะดำเนินงานโดยมุ่งในการให้บริการแก่สาธารณชน โดยดำเนินกิจการด้านการให้บริการสาธารณสุข ภาครัฐดำเนินการให้บริการสาธารณสุข ในขณะที่ สหกรณ์ ดำเนินการโดยมีบทบาทคู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยยึดมั่นในคุณค่าสหกรณ์ และหลักการสหกรณ์ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อนำประโยชน์สู่สมาชิกและชุมชน ในทางสากล สหกรณ์ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม THIRD PARTY ซึ่งหมายรวมถึงองค์การพึ่งพาตนเอง สหกรณ์ ธุรกิจฐานสังคม มูลนิธิ และองค์กรที่มีหลักการดำเนินการที่มีจุดมุ่งหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม

พิมพ์เขียวการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์ในแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ประเทศไทย ตามวิสัยทัศน์ขององค์การสหประชาชาติ ที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้ในเรื่องของ Millennium Goal ส่วนประเทศไทยพูดถึงตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนว่าประกอบด้วย สามเสาหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม แนวคิดในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืน ริเริ่มมาจากการประชุมสหประชาชาติที่กรุงลิโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล โดยผู้นำสหกรณ์ใน 191 ประเทศ ที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติ ได้มาร่วมกันคิดและมองหามาตรการส่งเสริมการแก้ปัญหาความยากจน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย

เสาหลักยุทธศาสตร์ 5 เสาหลัก ของพิมพ์เขียวการพัฒนาสหกรณ์ในทศวรรษ

ในการประชุมได้นำไปสู่การกำหนดหัวข้อ การประชุมที่เรียกว่า อนาคตที่เราต้องการ หลังจากมีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ก็มีข้อสรุปให้สมาชิกของสหประชาชาติ มองไปที่การกำหนดเป้าหมายและดัชนี ตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นที่มา ของเข็มมุ่งของทุกประเทศทั่วโลกที่ให้ ความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนรวม ทั้งวิสัยทัศน์ของประเทศในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11 เขียน วิสัยทัศน์ประเทศไทยชัดเจนว่าสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอยู่ด้วยความ เสมอภาคเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อ การเปลี่ยนแปลง

ICA Blueprint หรือพิมพ์เขียว สำหรับยุทธศาสตร์ในทศวรรษแห่งการ สหกรณ์ระหว่างปี 2011 ปี 2020 ได้

สหกรณ์ผลิตพลังงานด้วยกังหันลมในเยอรมนี

ปวารณาตัวว่าขบวนการสหกรณ์ทั่วโลกจะทำหน้าที่เป็นแกนนำขับเคลื่อนในการพัฒนาให้เกิดสมดุลทั้งเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันหลายๆ ประเทศ ยกตัวอย่าง ประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี แคนาดา และอีกหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทย บรรลุไว้ในแผนสหกรณ์ของทุกหน่วยงานของทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชั้นประถม ชั้นมัธยม ขึ้นยอด รวมทั้งขบวนการสหกรณ์ได้กำหนดวิสัยทัศน์ชัดเลยว่าสหกรณ์เราจะรณรงค์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยนำเข้าไปในแผนการดำเนินงาน เช่น จะเห็นว่าร้านสหกรณ์ในหลายประเทศรณรงค์ใช้ถุงผ้า ร้านสหกรณ์ในหลายๆ ประเทศจะมีเรื่องผักปลอดสาร สินค้าเกษตรอินทรีย์ รณรงค์เรื่องอาหารปลอดภัย ไม่ใช้สารเคมี สหกรณ์การเกษตรในหลายๆ ประเทศนำเอาการเกษตรปลอดภัย หรือ GAP เข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้เคมีหันไปปลูกพืชผักเกษตรอินทรีย์ ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์โดยเฉพาะสหกรณ์ในแถบยุโรป ในแถบแคนาดา และแถบออสเตรเลีย

ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรมีแผนระดับชาติในการส่งเสริมการพัฒนาเกษตรภายใต้เครือข่ายสหกรณ์ ไปสู่เกษตรอินทรีย์ อันนี้ก็เป็นเรื่องของขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านของสหกรณ์ ในอีกด้านหนึ่งในด้านของสิ่งแวดล้อม เดียวนี้มีการจัดตั้งสหกรณ์ปลูกป่า สหกรณ์สิ่งแวดล้อม สหกรณ์พลังงาน สหกรณ์ทางเลือก สหกรณ์ผลิตพลังงานด้วยกังหันลมในเยอรมนีอย่างนี้เป็นต้น อันนี้ก็แสดงว่าสหกรณ์ก็จะเป็นแกนนำสำคัญๆ หลายแห่ง สหกรณ์การเกษตร

การรณรงค์การใช้ถุงผ้าของสหกรณ์ผู้บริโภคในเกาหลี

ในญี่ปุ่นในโรงงานแปรรูปรณรงค์การลดพลังงานการประหยัดพลังงาน อันนี้เป็นเรื่องที่ไม่ได้มองในเรื่องของกำไร หากแต่การประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนในสหกรณ์ริเริ่มเป็นผู้นำในเรื่องของการประหยัดพลังงาน ตัวเลขจากงานวิจัยบอกเมื่อสิบปีก่อนแล้วว่า อีกห้าสิบปี พลังงานถ่านหินปีโตรเคมี จะหมดไป จากโลก จึงเห็นว่าปัจจุบันเรามีการรณรงค์การใช้พลังงานจากกังหันลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานอะไรต่างๆ เนื่องจากข้อมูลแสดงว่ามนุษย์จะไม่สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืน ถ้าหากไม่รณรงค์ลดการใช้ไฟฟ้า การรณรงค์ลดใช้

จ่ายพลังงาน ทำให้เห็นบริบทการดำเนินงานสหกรณ์ในการพัฒนาที่ยั่งยืน สหกรณ์ที่เป็นหัวหอกในการรณรงค์ตามแนวทางการพัฒนายั่งยืน เช่น สหกรณ์กังหันลมในเยอรมัน สหกรณ์พลังงานทางเลือกในยุโรป สหกรณ์ผู้บริโภคในเกาหลี และญี่ปุ่นที่รณรงค์การใช้ถุงผ้าในกลุ่มสมาชิก สหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรในแคนาดาที่ริเริ่มทำเกษตรอินทรีย์ สหกรณ์หลายๆ ที่ที่รณรงค์ในการบริโภคอาหารอินทรีย์